

Bijlage 2: Overzicht voorstellen Unie van Waterschappen per belastingsoort

In deze bijlage wordt per belastingsoort aangegeven wat de voorstellen van het uniebestuur zijn. Daarnaast wordt, voor zover nu al is in te schatten, de gevolgen van de voorstellen voor waterschap Noorderzijlvest aangegeven. Voor een gedetailleerde beschrijving van de voorstellen wordt verwezen naar het eindrapport en bijlagenboek die door de Unie van Waterschappen op 15 juni 2018 zijn aangeboden (<https://www.uvw.nl/publicatie/voorstel-aanpassing-belastingstelsel-waterschappen>).

Zuiveringsheffing

Voorstel 1: Wijzig het bestaande woonruimteforfait zodat meer gedifferentieerd wordt naar gezinsomvang.

De volgende vier categorieën worden voorgesteld:

- 1-persoonshuishoudens: 1 KVE¹
- 2-persoonshuishoudens: 2 KVE
- 3-persoonshuishoudens: 3 KVE
- 4- en meerpersoonshuishoudens: 4 KVE

Ten behoeve van de uitvoerbaarheid van dit voorstel zal het woonruimteforfait worden omgevormd van een tijdvakbelasting naar een tijdstipbelasting, waarbij de gezinsomvang per 1 januari van het belastingjaar leidend is voor de heffing in dat jaar.

Voorstel 2: Geef waterschappen de mogelijkheid om maatregelen ter bestrijding van hemelwaterkosten binnen het zuiveringsbeheer te dekken uit de opbrengst van de zuiveringsheffing.

De Unie van Waterschappen stelt voor om in de wetgeving expliciet vast te leggen dat waterschappen binnen het zuiveringsbeheer financiële mogelijkheden hebben om maatregelen te nemen die (op termijn) kunnen leiden tot een vermindering van de kosten van de afvoer van hemelwater. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het verlenen van afkoppelsubsidies en bijdragen aan lokale projecten.

Voorstel 3: Vervang CZV-methode door TOC-methode en laat de T-correctie vervallen

Voorgesteld wordt om voor de bepaling van het aantal heffingseenheden niet langer de Chemische Zuurstofverbruik-methode (CZV-methode) te gebruiken, maar deze te vervangen door de Totaal Organische Koolstof-methode (TOC-methode). De CZV-methode is onwenselijk vanwege het gebruik van bepaalde chemicaliën. De T-correctie, die met de CZV-methode werk geïntroduceerd als correctie op de heffing is dan niet meer nodig en komt gelijktijdig te vervallen.

Voorstel 4: Wijzig de heffingsformule in: $H = Q_{max} * 12,4 Q_d * (0,50 * TOC + 1,40 * N_t + 8,0 * P_t) / 60^2$

De Unie stelt een formule op basis van kostenveroorzaking voor. Naast andere parameters voor de vuillast en kostenveroorzaking komt ook de hoeveelheid water hierin expliciet terug. Verwacht wordt dat dit een impuls geeft aan het verminderen van de hoeveelheid water (hemelwater en afvalwater) die geloosd wordt. Daarnaast kan de maatregel bijdragen aan het verminderen van de afhaakproblematiek.

---

¹ KVE staat voor kostenveroorzakingseenheid

²

H	aantal heffingseenheden in kve's (kostenveroorzakingseenheden)
Q _{max}	maximale debiet in m ³ /h
Q _d	gemiddeld debiet in m ³ /d
TOC	totaal organisch koolstof in mg C/l
N _t	totaal stikstof in mg N/l
P _t	totaal fosfor in mg P/l

Voorstel 5: Speel beter in op waardevol afvalwater

De Unie stelt het volgende voor om beter in te spelen op waardevol afvalwater:

- Via een experimenteerartikel maatwerk (een korting) in de heffing mogelijk te maken bij fosfaatterugwinning;
- Voor separate afvalwaterstromen (prijs)afspraken mogelijk te maken;
- De subsidie doelmatige werking zuiveringsinstallaties (anti-afhaakregeling) te behouden.

Voorstel 6: Bevorder een efficiënte aanslagoplegging door de (toepassing van de) tabel afvalwatercoëfficiënten aan te passen

De Unie stelt het volgende voor om de tabel aan te passen:

- Vermindering aantal klassen van vijftien naar drie;
- Herindeling bedrijfscategorie op basis van de SBI³ (Standaard Bedrijfsindeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)) codering;
- Herijking bestaande coëfficiënten.

Samenvatting voorstellen inzake zuiveringsheffing

- Gebaseerd op de kostenveroorzaker betaalt:
  - o Meer prikkels om het lozen van bepaalde afvalwaterstromen aan te trekken of te ontmoedigen.
  - o Meer sturingskracht ten aanzien van de duurzaamheidsambities (circulaire economie, energietransitie) van de waterschappen.
- Woonruimteforfait gebaseerd op gezinsomvang (met aftopping)
- Hoeveelheid water wordt meegenomen in de heffingsformule:
  - o Minder “dunwaterlozingen”
  - o Afhaakproblematiek vermindert
- Nieuwe analysemethode (TOC) zonder milieubelasting en gezondheidsrisico's
- Vereenvoudigde tabel afvalwatercoëfficiënten voor bedrijven

Gevolgen voorstellen zuiveringsheffing voor Noorderzijlvest

- De belastingopbrengst stijgt door:
  - o Optionele opslag op tarief voor maatregelen beperking hemelwaterkosten
  - o Belasten van effluentlozingen in de verontreinigingsheffing⁴
- Vermindering aantal heffingseenheden door:
  - o Wijziging woonruimteforfait huishoudens, binnen de meerpersoonshuishoudens zijn de tweepersoonshuishoudens verreweg de grootste groep. Zij gaan in plaats van drie nu twee heffingseenheden betalen, waardoor het totaal aantal heffingseenheden van de huishoudens zal verminderen.
  - o Nieuwe formule tabel- en meetbedrijven

Een stijging van de belastingopbrengst en een vermindering van de heffingseenheden leidt tot een stijging van het tarief per KVE.

---

³ Ieder bedrijf dat zich inschrijft in het Handelsregister krijgt een of meerdere SBI-codes. Deze code geeft aan wat de activiteit van een bedrijf is.

⁴ Zie maatregelen zoals genoemd onder het kopje “verontreinigingsheffing” in dit document.

Verontreinigingsheffing

Voorstel 1: Pas het beginsel “de vervuiler betaalt” consequenter toe door het belasten van effluentlozingen van waterschappen op eigen water en van riooloverstorten van gemengde rioolstelsels

- Effluentlozingen vanuit RWZI's vormen een belasting voor het ontvangende oppervlaktewater. Voor lozingen op eigen water geldt voor waterschappen een wettelijke vrijstelling. Vanuit het principe “de vervuiler betaalt” is er geen reden om de huidige wettelijke vrijstelling te behouden.
- Riooloverstorten vormen samen met lozingen vanuit RWZI's een bron van verontreiniging van het oppervlaktewater. Voorgesteld wordt om ook hier het principe van “de vervuiler betaalt” toe te passen, waaruit voortvloeit dat de huidige wettelijke vrijstelling op riooloverstorten moet vervallen.

Voorstel 2: Vervang CZV-methode door TOC-methode en laat de T-correctie vervallen

Zie voor toelichting voorstel 3 onder de zuiveringsheffing.

Voorstel 3: Wijzig de heffingsformule in: $H = Qd * (0,50 * TOC + 1,40 * Nt + 8,0 * Pt)/60$ en verleen als uitvloeisel hiervan een korting van 33,3% op de forfaitaire heffing van huishoudens, glastuinbouwbedrijven en kleine bedrijven

Zonder wijziging van de heffingsformule van de verontreinigingsheffing zouden de heffingsformules in de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing sterker uit elkaar gaan lopen. Dit is ongewenst en daarom wordt voorgesteld om ook de heffingsformule voor de verontreinigingsheffing te wijzigen. De voorgestelde formule is voor een groot deel gelijklopend aan de formule voor de zuiveringsheffing. Het kwantiteits-deel (Qmax) uit de formule voor de zuiveringsheffing ontbreekt echter, omdat de hoeveelheid water geen rol speelt binnen het voor de verontreinigingsheffing leidende beginsel de vervuiler betaalt. Vanwege het ontbreken van dit kwantiteitsdeel wordt ook ten aanzien van huishoudens, glastuinbouwbedrijven en kleine bedrijven voorgesteld een korting van 33,3% toe te passen op de forfaitaire heffing.

Voorstel 4: laat de in het kader van de zuiveringsheffing voorgestelde wijzigingen in de (toepassing van de) tabel afvalwatercoëfficiënten doorwerken in de verontreinigingsheffing.

Zie voor toelichting voorstel 6 onder de zuiveringsheffing.

Samenvatting voorstellen inzake verontreinigingsheffing

- Gebaseerd op een meer volledige toepassing van het beginsel de vervuiler betaalt.
- Nieuwe analysemethode (TOC) zonder milieubelasting en gezondheidsrisico's
- Vereenvoudigde tabel afvalwatercoëfficiënten

Gevolgen voorstellen verontreinigingsheffing voor Noorderzijlvest

- Opbrengst wordt hoger door belasten van:
  - o Effluent van RWZI's. Noorderzijlvest loost het grootste deel van het effluent op het water van het buurwaterschap Hunze en Aa's. Hierdoor zal de opbrengst inzake deze lozing een stuk lager liggen dan in het eindrapport en het bijlagenboek van de Unie van Waterschappen is voorgerekend.
  - o Overstorten vanuit gemengde riolering te betalen door gemeenten
- Tarief verontreinigingsheffing = tarief zuiveringsheffing, dus dit tarief stijgt ook door de voorstellen die bij de zuiveringsheffing worden gedaan.

Watersysteemheffing

Voorstel 1: Bied waterschappen de mogelijkheid om de kosten van zogenaamde plusvoorzieningen apart in rekening te brengen

Het betreft hier voorzieningen die het waterschap niet hoeft te treffen om aan wettelijke normeringen te voldoen. Plusvoorzieningen zullen op dit moment niet aan de orde van dag zijn. Doordat er al strakke normen zijn waaraan waterschappen nu of in de nabije toekomst moeten voldoen, zullen de meeste waterschapvoorzieningen op dit moment als basisvoorziening gekwalificeerd worden. De Unie van Waterschappen sluit daarentegen niet uit dat water in de toekomst een schaars goed wordt. In dit geval zal van plusvoorzieningen mogelijk wel vaker sprake zijn.

Voorbeelden van plusvoorzieningen kunnen zijn:

- wateraanvoerprojecten;
- specifieke voorzieningen ter voorkomen van wateroverlast;
- het realiseren van een zeer specifiek peilbeheer.

Voorstel 2: Breng natuur onder bij de categorie ongebouwd en stel het tarief op 30% van het tarief van de categorie ongebouwd

Vanuit de profijtgedachte wordt voorgesteld niet langer in de vorm van een aparte categorie onderscheid te maken in enerzijds natuurterreinen en anderzijds andere ongebouwde onroerende zaken. Het tarief voor natuur wordt op 30% van het tarief van ongebouwd vastgesteld. De rest van de kosten die het waterschap voor natuurterreinen maakt, wordt over alle andere categorieën verdeeld, dat wil zeggen over de ingezetenen, het gebouwd en de overige groepen binnen het ongebouwd.

Voorstel 3: Wijzig de systematiek voor het toedelen van kosten

Voorgesteld wordt gebruik te gaan maken van het "Gebiedsmodel". Dit model baseert zich voor een belangrijk deel op de gebiedstypologie en taakuitoefening van een waterschap. In het gebiedsmodel vindt de kostentoedeling in twee fasen plaats.

1. Voorbereidende, technische fase
  - a. het kostenaandeel van de ingezetenen wordt bepaald op basis van de inwonerdichtheid in het gebied en wordt een logaritmische formule gehanteerd;
  - b. de resterende kosten worden op basis van voorzieningenniveau dat het waterschap aan de eigenaren van gebouwen en van gronden biedt, verdeeld over deze betalende categorieën. Hierbij maken de waterschappen gebruik van de BBP-systematiek.

2. Besluitvormende, bestuurlijke fase

In deze fase heeft het Algemeen Bestuur de mogelijkheid om op basis van een openbare en transparante afweging het kostenaandeel van elke categorie maximaal 15% hoger of lager vast te stellen.

Voorstel 4: Breng bij de kostentoedeling de profijthebbenden van waterkwaliteitsmaatregelen beter in beeld door de kosten voor waterkwaliteit expliciet toe te delen

Er wordt een extra BBP basisproduct toegevoegd voor waterkwaliteit aan de BBP-structuur voor het toepassen van het Gebiedsmodel. Het product omvat alle activiteiten die het waterschap in en om het watersysteem treft en die gericht zijn op de waterkwaliteit. Het product wordt mede geïntroduceerd vanwege de problematiek van de diffuse verontreiniging van het oppervlaktewater vanaf wegen, agrarische percelen, natuurterreinen en overige ongebouwde gronden.

Voorstel 5: Schaf de tariefdifferentiatie voor glasopstanden af en beperk tariefdifferentiatie wegen tot maximaal 100%.

Motivering voor het voorstel om de tariefdifferentiatie voor glasopstanden af te schaffen, is dat deze sinds de invoering door geen enkel waterschap wordt gebruikt. Motivering om de tariefdifferentiatie wegen te beperken tot 100% is omdat de “weeffout” door het gebiedsmodel niet meer aan de orde is. De 100% blijft wel gehandhaafd omdat verharde openbare wegen onder andere voor een groot waterbezwaar en hoge piekafvoer zorgen.

Samenvatting voorstellen inzake watersysteemheffing

- Heffing op basis van profijt: wie meer profiteert betaalt meer.
- Meer bestuurlijk maatwerk om in te spelen op regionale omstandigheden.
- Meer mogelijkheden om kosten van plusvoorzieningen neer te leggen bij profijtgebbenden.
- Geen weeffout meer omdat de waarde geen grote rol meer speelt.
- Meer directe toedeling van kosten waterkwaliteitsmaatregelen.

Gevolgen voorstellen watersysteemheffing voor Noorderzijlvest

- Door toepassing van het gebiedsmodel zal de verdeling tussen gebouwd en ongebouwd wijzigen. Huidige verdeling (op basis van kostentoedeling 2019) is 72% voor gebouwd en 28% voor ongebouwd (inclusief natuur). Op basis van de eerste proefberekeningen zal de verhouding waarschijnlijk gaan verschuiven naar ongeveer 50% voor gebouwd en ongeveer 50% voor ongebouwd. Dit heeft gevolgen voor de tarieven van gebouwd en ongebouwd, waaronder de wegen en natuur.
- Minder opbrengst watersysteemheffing nodig door meer verontreinigingsheffing (lozing op eigen water belasten).
- Eigenaren van natuurterreinen gaan meer betalen (30% van het tarief van ongebouwd).

Financiële gevolgen voor de belastingbetaler

De totale kosten die de waterschappen met de drie belastingen moeten dekken zullen, als gevolg van de genoemde voorstellen, nagenoeg gelijk blijven. Uiteindelijk betreffen de financiële effecten dan ook vooral een verschuiving van de lasten tussen de verschillende betalende groepen. Uitzondering hierop voor Noorderzijlvest is, wanneer Hunze en Aa's ons gaat aanslaan voor de effluentlozingen op het water van Hunze en Aa's. Dit heeft een verhogend effect op de zuiveringsheffing.

Op dit moment is een gedetailleerde handleiding voor het uitvoeren van de technische fase in het gebiedsmodel nog niet beschikbaar. Vandaar dat bij een eerste doorrekening zoveel mogelijk gebruik is gemaakt van de verdeling zoals die door de Unie van Waterschappen is voorgesteld in het bijlageboek, bijlage 18. Hierbij is Noorderzijlvest gelijk gesteld aan het voorbeeld voor het “waterschap Polderland” (pagina 68 t/m 72 van het bijlagenboek). Waar mogelijk zijn de eigen specifieke kenmerken in de berekening verwerkt. In onderstaande tabel wordt de verdeling weergegeven zoals die bij het voorbeeld waterschap “Polderland” is, zoals deze uit de technische fase komt en in de laatste kolom de bestuurlijke marge, op basis van de technische fase. Het ingezetenen percentage mag niet lager dan 20% vastgesteld kan worden.

Kostentoedeling	KTD 2019	Voorbeeld “Polderland”	Technische fase	Bestuurlijk marge
Ingezetenen	30,0%	28%	27%	20,0% - 42,0%
Gebouwd	50,6%	37%	36,5%	21,5% - 51,5%
Ongebouwd	19,1%	35%	36,5%	21,5% - 51,5%
Natuur ⁵	0,3%			

⁵ Tarief natuur wordt in het CAB op 30% van ongebouwd gesteld, rest wordt verdeeld over de categorieën

Rekenen we de kostentoedeling door in de gevolgen voor de diverse voorbeeldcategorieën belastingbetalers komen we tot onderstaande tabel. In de kolom “voorbeeld bestuurlijke keuze” is gerekend met een verdeling van 30% voor de ingezetenen, 40% voor gebouwd en 30% voor ongebouwd. In het tarief voor de zuiveringsheffing is rekening gehouden met de effluentlozingen op eigen water en op het water van Hunze en Aa’s.

Disclaimer: De bedragen in onderstaande tabel zijn gebaseerd op een eerste doorrekening van de voorstellen van de Unie van Waterschappen. Het betreft dus een globale indicatie.

Gevolgen belastingbetaler	KTD 2019	Uitkomst technische fase	% stijging tov KTD 2019	Voorbeeld bestuurlijke keuze (30%-40%-30%)	% stijging tov KTD 2019
<i>Gezin (4 pers) + Huurwoning</i>	€ 265	€ 375	42%	€ 385	45%
<i>Gezin (3 pers) + Huurwoning</i>	€ 265	€ 300	13%	€ 305	15%
<i>Gezin (2 pers) + Huurwoning</i>	€ 265	€ 225	-15%	€ 230	-13%
<i>Eenpersoon + Huurwoning</i>	€ 140	€ 145	4%	€ 155	11%
<i>Gezin (4 pers) + Koopwoning (woz € 200.000)</i>	€ 375	€ 455	21%	€ 470	25%
<i>Gezin (3 pers) + Koopwoning (woz € 200.000)</i>	€ 375	€ 380	1%	€ 395	5%
<i>Gezin (2 pers) + Koopwoning (woz € 200.000)</i>	€ 375	€ 305	-19%	€ 320	-15%
<i>Eenpersoon + Koopwoning (woz € 200.000)</i>	€ 250	€ 230	-8%	€ 240	-4%
<i>Agrarier (4 pers, woz € 400.000 en 80ha)</i>	€ 5.550	€ 8.770	58%	€ 7.225	30%
<i>Agrarier (3 pers, woz € 400.000 en 80ha)</i>	€ 5.550	€ 8.690	57%	€ 7.150	29%
<i>Agrarier (2 pers, woz € 400.000 en 80ha)</i>	€ 5.550	€ 8.615	55%	€ 7.075	27%
<i>Agrarier (1 pers, woz € 400.000 en 80ha)</i>	€ 5.550	€ 8.540	54%	€ 7.000	26%
<i>Natuurorganisatie (100 ha)</i>	€ 495	€ 2.940	494%	€ 2.400	385%